ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ — КПССНИНГ ЖАНГОВАР ОТРЯДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 23 (5627). 3 февраль, 1976 йил, СЕШАНБА Баҳоси 2 тийин.

БУГУН ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ XIX СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ.

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

ЛЕНИН БАЙРОҒИ ОСТИДА

Ўзбекистон партия ташкилоти — бу партиямизнинг катта, жуда катта отрядидир, у жуда ғайрат билан ишламоқда ва фақат ўз республикасининггина эмас, балки бутун Совет Иттифоқининг ҳаётида ҳам катта роль ўйнамоқда... Сизнинг республика партия ташкилотингиз анча кучли, тажрибали ташкилотдир, у Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жанговар, илғор отрядларидан биридир. Сизлар жуда катта кучга эгасиз, сизларнинг кучингиз шундаки, сизлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг беҳад ва тўла ишончини қозонгансиз. Шу билан бирга сизлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига чексиз содиқсизлар. Ана шу икки омил сизларга куч бағишламоқда, бу сизларга шундай куч-қувват бағишламоқдаки, бундай кучлар билан сиз партиямиз ва халқимиз олдингизга қўядиган ҳар қандай вазифани ҳал қиласиз.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

XIX съезд! Кураш, яратувчилик, ғалаба ва партия топшириқларини бажаришда унутилмас йиллар, асрларга тенг давр. Кичкина ячейкалардан ташкил топган фирқа комитети эндиликда партиямизнинг катта ва илғор отрядларидан бири бўлиб етишди. Ўзбекистон меҳнаткашларининг авангарди ва раҳбари — республикамиз партия ташкилоти ўз сафларида қарийб ярим миллион коммунистни бирлаштирган. Улар ўзларининг XIX съездига жонажон Коммунистик партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети атрофида ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам жипслашган, ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниққан ҳолда келдилар.

Съездгача ўтган давр республика Компартиясининг катта ташкилотчилик ишлари олиб бориб, ўзининг бутун фаолияти ва талантини жонажон ўлкамиз тараққиёти учун бағишлаганлигининг ёрқин саҳифасидир. Коммунистик партия раҳбарлигида республикамизда қўлга киритилган ютуқлар ҳар бир меҳнаткашнинг қалбини олам-олам қувонч ва севинчларга тўлдирмоқда. Партия ташкилотлари сиёсий-хўжалик вазифаларини бажаришга бошчилик қилдилар. Коммунистлар меҳнаткашларнинг авангарди бўлиб барча соҳаларда намуна кўрсатдилар.

Республикамиз ҳусни-жамоли ва истиқболига боқинг. У ҳозир шунчалик гўзал, дилрабо ва мафтункорки, унга ҳамманинг ҳаваси келади. Улкан саноат корхоналари қад кўтарди. Янги-янги қишлоқлар барпо этилди. Минг йиллаб қақраб ётган чўл ва саҳролар гўзал воҳийларга айланди. Халқимиз ҳаёти фаровон бўлиб қолди. СССР ва Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш планининг 1975 йилда бажарилиш якунлари ҳақидаги ахборот бунинг ёрқин мисолидир. Ўтган йили республика саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1974 йилга нисбатан 8,7 процент ўсди, меҳнат унумдорлиги 4,1 процент ошди. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари мураккаб об-ҳаво шароитлари оқибатида юз берган қийинчиликларни мардонавор енгиб, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар. Давлатга 5 миллион 14 минг тонна пахта сотилди. Бу халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан 294 минг тонна кўпдир.

Беш йиллик мобайнида халқ хўжалигининг юксак марраларга кўтарилганлиги Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги, халқимизнинг фидокорона меҳнати ва республика партия ташкилотларининг жуда катта ташкилотчилик ишлари натижасида амалга оширилди. Бутун куч ва ғайрат партиямиз XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этилди.

Ҳисобот даврида республика партия ташкилотлари ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, сон ва сифат жиҳатидан ўсди. Унинг сафлари саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданиятнинг илғор кишилари ҳисобига кенгайиб бормоқда. Ўзбекистон Компартияси Иттифоқимизда энг интернационал Компартиялардан ҳисобланади. Унинг сафларида тўқсонга яқин миллат вакилларининг уюшганлиги, қон-қардош, дўст ва бир-бирига ҳамкор бўлиб яшаётганлиги бебаҳо бойлигимиздир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кадрларимизни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаб келмоқда. Уларнинг сиёсий билимларини ошириш, етук партиявий ходимлар бўлиб етишишларига ҳар тарафлама ёрдам бермоқда.

Идеология ишлари, оммавий-сиёсий, партиявий-ташкилий ишлар коммунистларни, бутун меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга қаратилган. Партия ташкилотларида юзларча агитатор ва пропагандист, сиёсий ахборотчи, лектор, сиёсий ташкилотни ва жамоатчилар актив иш олиб бормоқдалар. Партия группалари, цех ва бошланғич ташкилотлари, шаҳар, район партия комитетларининг иш услублари такомиллашди, уларнинг обрў ва эътибори янада ошди. Партиявий-ташкилий ишларда янги метод ва шакллардан фойдаланилмоқда. Партия комитетлари жамоат ташкилотларига раҳбарликни малакали олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон коммунистларининг форуми унутилмас тарихий кунларда бошланмоқда. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин нутқи мамлакатимизда сиёсий ва меҳнат кўтаринкилигини янада ошириб юборди. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездини чақириш ҳақидаги қарори, ўнинчи беш йиллик план лойиҳаси мамлакатимизни социал-иқтисодий ривожлантиришда янги босқич бўлади. Жонажон Ватанимиз, шу жумладан республикамиз ва пойтахт областида КПСС XXV съездига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Умумхалқ социалистик мусобақаси кенг қулоч ёйиб кетди. Илғор коллективлар беш йиллик планни муддатидан илгари — уч-тўрт йилда бажариш юзасидан ажойиб ватанпарварлик ташаббусларини бошлаб бердилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети беш йиллик зарбдорлари бўлган ўн илғор ишчининг олижаноб ҳаракатига юксак баҳо берди, қизғин маъқуллади. Съезд шарафига ишчилар, колхозчилар, турли соҳа коллективларидан ғалаба рапортлари келмоқда. Булар ҳаммаси Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети амалга ошираётган буюк ижодкорлик ва яратувчилик ишларининг намунаси, совет халқининг ўз раҳбари, раҳнамоси, давримизнинг ақл-идроки ва шон-шарафи ҳамда виждони бўлган улуғ Коммунистик партияга чексиз садоқати ва муҳаббатининг ёрқин ифодасидир.

Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди республика коммунистлари ва меҳнаткашлари олдида турган навбатдаги вазифаларни белгилаб беради. Ўнинчи беш йиллик — улкан режалар, тараққиёт, порлоқ истиқбол, янги ривожланиш планларидир. Коммунистик партия раҳбарлигида янги зафарлар қучайлик. Республикамиз янада гулласин ва яшнасин. КПССнинг илғор ва жанговар отряди бўлган Ўзбекистон Компартиясига шон-шарафлар!

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ САМАРАЛИ ЯКУНИ

1975 ЙИЛДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади: Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXV съездини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Кенг қулоч ёзган умумхалқ социалистик мусобақаси асосида 1975 йил планининг муваффақиятли бажарилиши таъминланди.

Ўтган йили халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади: истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад 1974 йилдагига нисбатан 104 процент бўлди; саноат маҳсулоти 107,5 процент, шу жумладан ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш («А» группаси) 107,9 процент ва истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш («Б» группаси) 106,5 процент; қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 94 процент; асосий фондларни ишга тушириш 108 процент; капитал маблағ сарфлаш 109 процент; ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти 105,2 процент; ишчи ва хизматчилар сони 102,4 процент; халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди 106 процент; ишчи ва хизматчиларнинг пул билан тўланган ўртача иш ҳақи 103,5 процент; колхозчиларнинг меҳнат ҳақи 103 процент; ижтимоий истеъмол фондлари 107,8 процент; аҳоли жон бошига реал даромадлар 104,2 процент; чакана товар обороти 107 процент; маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 109,3 процент; қуриб битказилган уй-жой биноларининг жами саҳни 99,3 процент; меҳнат унумдорлиги: саноатда — 105,9 процент, қурилишда — 105,5 процент, темирйўл транспортида —103,6 процент; халқ хўжалигида олинган фойда (таққослама нархларда) 109 процент, ташқи савдо обороти 121 процент бўлди.

Миллий даромад 362 миллиард сўмга (ҳақиқий нархларда) етди ва бир йил ичида 14 миллиард сўм миқдорида кўпайди. Миллий даромаднинг қарийб тўртдан уч қисми истеъмол учун фойдаланилди, уй-жой ва маданий-маиший қурилишга қилинган чиқимлар-

(Давоми 2-бетда).

ШАХДАМ ОДИМ

1975 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1975 йилда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунлари чиқарилди. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида таъкидланишича, республика меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ва КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 1975 йилда экономикани, халқ моддий фаровонлигини ва турмуш даражасини юксалтиришда янги катта муваффақиятларга эришдилар.

КПСС XXIV съезди директиваларида ва Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди қарорларида республика олдига қўйилган социал-иқтисодий вазифалар асосан муваффақиятли амалга оширилди.

Миллий даромад 12,3 миллиард сўмни (амалдаги нархларда) ташкил этди ва бир йилда 439 миллион сўм кўпайди. Миллий даромаднинг 70 процентидан кўпроғи истеъмол учун сарфланди.

Экономиканинг ўсиши асосида халқ моддий фаровонлигини ошириш юзасидан КПСС XXIV съезди директиваларида кўзда тутилган тадбирлар амалга оширилди.

4043,7 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилди. Бу 1971—1974 йилларда ўртача етиштирилганидан 7,3 процент ортиқдир.

Халқ хўжалигида барча молия манбалари ҳисобига умумий қиймати 4216 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида фан-техника тараққиёти ижтимоий меҳнат унумдорлигининг янада ўсишига ёрдам берди, бу кўрсаткич 3 процент ортди. Миллий

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Компартияси XIX съездига Тошкент областидан сайланган бир группа делегатлар.

А. Абалян фотоси.

СЪЕЗД ШАРАФИГА

КПСС Марказий Комитетининг партиямиз XXV съездига лойиҳасини Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг ишчи ва хизматчилари қизғин муҳокама этишяпти. Лойиҳанинг металлургия саноатини янада тараққий эттириш ҳақидаги режаларини атрофлича ўрганиб чиққан комбинат коллективи 1976 йил учун социалистик мажбурият қабул қилди.

Улар съезд шарафига социалистик мусобақани янада авж олдириб, 1976 йилнинг дастлабки икки ойи планини муддатидан илгари бажаришга ва планга қўшимча 150 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қиладилар. Шунингдек, пландан ташқари 60 тонна вольфрам ангидриди тайёрлаш, бешта печни фойдаланишга топшириш мажбуриятда қайд қилинди. Булар металлургларнинг КПСС XXV съездига туҳфаси бўлади.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

✦ ЎТГАН беш йиллик мобайнида республикамиз икки марта ҳукуматнинг олий мукофоти билан тақдирланди: 1972 йили Халқлар дўстлиги орденига, 1974 йили эса Октябрь революцияси орденига сазовор бўлди.

✦ РЕСПУБЛИКА саноати маҳсулот ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиши бўйича тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари, 1975 йил 10 сентябрда бажарди. Саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми КПССнинг XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган 46—49 процент ўрнига 51 процент ўсди. Беш йил ичида планга қўшимча равишда 1,7 миллиард сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

✦ БЕШ йиллик давомида Ўзбекистонда юздан ортиқ янги саноат корхоналари ишга тушди. Улар орасида Совет Иттифоқида энг йирик электростанциялардан бири ҳисобланган қуввати 1 миллион 920 минг киловатт келадиган Тошкент ГРЭСи бор.

✦ ЎТГАН беш йилликдагига нисбатан капитал маблағлар ҳажми 1,4 марта кўпайди, асосий фондларнинг ишга туширилиши 1,5 баробар ортиқ бўлди.

✦ ЎЗБЕКИСТОН енгил саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 1970 йилдаги 957 миллион сўмликдан 1975 йилда 1427 миллион сўмликка етказди ёки 38,7 процент кўпайтирди.

✦ ШОЙИ газламалар ишлаб чиқариш беш йил ичида икки баравар ошди.

✦ ЎЗБЕКИСТОНДА электрэнергетиканинг ривожланиши Тошкент узелида шаҳар атрофи қатновини электрлаштира бошлашга имкон берди. Тошкент—Янгийўл—Сирдарё—Тошкент—Хўжакент ўртасида жами узунлиги 150 километр бўлган темир йўл электрлаштирилди.

✦ ТЎҚҚИЗИНЧИ беш йилликда 4390 километр автомобиль йўллари, 20670 метр узунликда кўприклар қурилиб фойдаланишга топширилди.

✦ БЕШ йил мобайнида 24,5 миллион тонна «оқ олтин» етиштирилди. Бу эса планда белгиланганидан 2,3 миллион тонна кўпдир.

✦ РЕСПУБЛИКАДА беш йиллик мобайнида 157929 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, 21805 ўринли мактабгача болалар муассасалари, қишлоқ мактаблари ҳузурида 225 та интернат ишга туширилди.

✦ ҲУНАР-техника билим юртларида таълим олаётган ўқувчилар сони анча кўпайди. 1971 йилда 41970 ўқувчи ҳунар-техника мактабларида ўқиган бўлса, бу рақам 1975 йилда 123600 га етди.

✦ ТЎҚҚИЗИНЧИ беш йилликда олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар тайёрлаш анча кўпайиб 42700 кишини ташкил этди.

✦ ЎЗБЕКИСТОНДА ҳозир 33 мингдан ортиқ врач ва 102 мингдан ортиқ ўрта медицина ходимлари меҳнаткашлар саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда.

✦ Меҳнаткашлар 460 минг квартира олдилар. 2 миллиондан ортиқ аҳоли янги уйларга кўчиб кирди ёки ўзининг турар-жойини яхшилади.

✦ 1971—1975 йилларда Ўзбекистонда миллий даромад беш йиллик планда белгиланган 137 процент ўрнига 144 процент ўсди. Аҳолининг даромадлари 2,5 миллиард сўмдан ортиқроқ кўпайди.

✦ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ илмий тадқиқот институтларининг олимлари ўтган беш йилликда 300 дан кўп таклифларни халқ хўжалигига жорий этдилар. Бундан юз миллионлаб сўм иқтисодий самара олинди.

* *

СЪЕЗДГА ТУҲФА

«Ўзбекистон» нашриёти томонидан чиқарилган тўртта янги брошюрага «съезддан съездгача» деган сўзлар ёзиб қўйилган.

Шу туркумдаги брошюраларнинг биринчиси «Ўзбекистон Компартиясининг ғоявий-ташкилий жиҳатдан янада мустаҳкамланиши» деб аталади. Бу китобча республика партия ташкилотининг фаолияти тўғрисида ҳикоя қилади, ундаги фикрлар тегишли статистика материалларига асосланган.

«Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистонда саноат, транспорт ва алоқанинг ривожланиши», «Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги», «Ўзбекистон социалистик маданиятининг янада равнақ топиши» деган брошюралар босмадан чиқарилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг илмий ходимлари бу китобчаларни нашрга тайёрлашган.

ГАЗЛАМАЛАР ЖИЛОСИ

КОМБИНАТИМИЗ коллективи ўнинчи беш йилликни зарбдор суръат билан бошлади. 1977—1978 йиллар ҳисобига меҳнат қилаётган пешқадамлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Минглаб тўқимачиларимиз Ўзбекистон Компартияси XIX съезди ва КПСС XXV съездини улкан меҳнат зафарлари билан кутиб олишга ҳаракат қилиб, салмоқли натижаларни қўлга киритишмоқда.

Мен ўзим мамлакатимиздаги таниқли тўқимачилар Анастасия Ерофеева, Елена Амосова, Валентина Локтевалар билан мусобақалашиб ишлаяпман. КПСС XXV съезди шарафига зиммамга шахсий мажбурият олиб, ўнинчи беш йилликнинг биринчи квартали планини 10 февралда бажаришга ваъда берганман. Пландан ташқари 2 тонна калава ишлаб чиқараман. Ҳозир маррага анча яқинлашиб қолдим.

Бундай юксак кўрсаткични қўлга киритиш учун нормадаги 1160 ўрнига 2400 та урчуққа хизмат кўрсатяпман. 1976 йилда икки йиллик топшириқни бажариш — биринчи навбатдаги вазифам. Ўнинчи беш йиллик топшириғини эса 1978 йил 1 июлда бажариш, барча маҳсулотни биринчи сортга топшириш учун ҳаракат қиляпман.

Шу билан бирга ўз касбим маҳорат сирларидан Н. Бўриқулова, Б. Рўзматова каби ёш йигирувчиларни хабардор қилиш, уларнинг касб малакасини ошириш шу йилги асосий вазифаларимдандир. Тошкент газламасининг жилоси-пишиқ ва сифатлилиги биз йигирувчилар тайёрлайдиган калава сифатига боғлиқлигини унутмаган ҳолда меҳнат қиляпмиз.

Б. ЖЎРАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, съезд делегати.

УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА РЕСПУБЛИКАДА САНОАТ МАҲСУЛОТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИНИНГ УСИШИ.

ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИДА

[Боши 1-бетда].

ни қўшиб ҳисоблаганда бевосита халқ фаровонлигига миллий даромаднинг тахминан бешдан тўрт қисми сарфланди.

Экономикани ривожлантириш асосида халқнинг моддий фаровонлигини юксалтириш юзасидан КПСС XXIV съезди директиваларида кўзда тутилган тадбирлар амалга оширилди.

Саноат маҳсулоти 1974 йилдагига нисбатан 37 миллиард сўмлик миқдорда (корхоналарнинг 1967 йил 1 июлгача бўлган улгуржи нархлари ҳисобида) кўпайиб, 520 миллиард сўмликдан ошиб кетди. 1975 йилда қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 90 миллиард сўмликка етди. Халқ хўжалигида жами қиймати 106 миллиард сўм бўлган асосий фондлар ишга туширилди.

Совет Иттифоқининг ташқи савдо обороти 50 миллиард сўмга етай деб қолди. Шу билан бирга Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан савдо обороти узоқ муддатли битимларга биноан 1975 йил учун кўзда тутилган ҳажмдан ошиб кетди.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги фан-техника тараққиёти ижтимоий меҳнат унумдорлигини янада ўстиришга ёрдам берди. Шу йўл билан салкам 3 миллион кишининг меҳнати тежаб қолинди.

Илмий ходимлар бир миллион 200 минг нафардан ошди. Халқ хўжалигига 3,9 миллионта ихтиро ва рационализаторлик таклифлари жорий этилди. Бу эса бир йилга ҳисоблаганда 4,7 миллиард сўм тежам беради.

1975 йил тўққизинчи беш йилликни якунловчи йили бўлди. 1971—1975 йилларда халк хўжалигини ривожлантиришнинг дастлабки якунлари беш йилликнинг асосий социал-иқтисодий вазифалари бажарилганлигини кўрсатиб турибди. Хўжалик ва маданий қурилишнинг КПСС XXIV съезди белгилаб берган ҳамма йўналишларида катта муваффақиятларга эришилди.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми юзасидан белгиланган йиллик план ошириб бажарилди. Пландан ташқари 6,8 миллиард сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 1974 йилга нисбатан пландаги 6,7 процент ўрнига 7,5 процент кўпайди.

Меҳнат унумдорлиги пландаги 5,7 процент ўрнига 5,9 процент ошди; ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришнинг 80 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Фойда олиш ва саноат маҳсулоти таннархини камайтириш планлари бажарилди; Фойда олиш 12 процент кўпайди.

1975 йилда умуман мамлакатда маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш тўғрисидаги маълумотлар қуйидагилардан иборат: 1038

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ САМАРАЛИ ЯКУНИ

миллиард киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқарилди; 491 миллион тонна нефть (газ конденсати ҳам қўшилади); 289 миллиард куб метр газ; 701 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилди; 103 миллион тонна чўян; 141 миллион тонна пўлат; 115 миллион тонна қора металлар прокати; 90,2 миллион тонна минерал ўғит (шартли бирликларда), тўйимли моддалари 100 процентга айлантириб ҳисоблаганда 22 миллион тонна минерал ўғит; 438 минг тонна ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари (шартли бирликларда); 955 минг тонна химиявий тола ва ип; 51,5 миллион дона автопокришка; 232 минг дона металл кирқиш станоклари, шу жумладан 5,5 минг дона сонли программа усулида бошқариладиган станоклар; 4,2 миллиард сўмлик автоматлаштириш приборлари, воситалари ва уларнинг запас қисмлари; 2,9 миллиард сўмлик ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари; 395 дона магистрал электро-

возлар; 1964 минг дона автомобиллар, шу жумладан 696 минг дона юк автомобиллари, 1201 минг дона енгил автомобиллар; 550 минг дона тракторлар; 3,8 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари; 5,2 миллион тонна қоғоз; 122 миллион тонна цемент ишлаб чиқарилди.

1975 йилда мамлакатнинг кўпчилик районларида қишлоқ хўжалиги учун бениҳоя ноқулай об-ҳаво шароитлари вужудга келди, шу сабабли дон ва айрим турдаги бошқа маҳсулотлар ҳосили кам бўлди. Бироқ қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ерларни химиялаш ва мелиорациялаш программаси изчиллик билан бажарилиши колхоз ва совхозларга об-ҳаво шароитларининг салбий таъсирини камайтириш имконини берди. Гарчи қишлоқ хўжалик маҳсулотининг умумий ҳажми аввалги йилдагига нисбатан камроқ бўлса ҳам, аммо саккизинчи беш йилликдаги ўртача йиллик етиштирилган ҳажмдан 12 процент ортиқ бўлди. Ялпи дон ҳосили 140 миллион тонна, кунгабоқар ҳосили 5 миллион тонна бўлди. 88.5 миллион тонна, яъни 1974 йилдагидан 9 процент кўп картошка; 478 минг тонна, ёки 19 процент кўп зиғир толаси етиштирилди. 1975 йилда сабзавот етиштириш тахминан тўққизинчи беш йилликдаги ўртача йиллик даражага тенг бўлди.

Чорва қишлови қийин ўтишига қарамай, колхоз ва совхозлар қорамоллар туёғини ва жумладан сигирлар туёғини кўпайтиришни таъминладилар.

Колхозлар 22,7 миллиард сўм ялпи даромад қилдилар.

1975 йилда СССР қишлоқ хўжалиги министрлигининг ҳамма совхозлари тўла хўжалик ҳисобига ўтказилиб бўлди.

Ишларнинг бутун комплекси юзасидан қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланган капитал маблағ 1974 йилдагига нисбатан 9 процент ошиб, 31 миллиард сўмга етди.

Қишлоқ хўжалиги 73,2 миллион тонна ёки 1974 йилдагидан 9,4 миллион тонна кўп минерал ўғит, 2,2 миллион тонна ёки 1974 йилдагидан 137 минг тонна кўп озуқабоп фосфат олди.

2,3 миллион гектар ерда ўрмонларни қайта тиклаш ишлари ўтказилди.

Транспорт барча турларининг юк обороти 5,2 триллион тонна—километрни ташкил этди ва аввалги йилдагига нисбатан 5,2 процент кўпайди. Пассажир обороти 746 миллиард пассажир—километрни ташкил этди ва 6,2 процент ортди.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) алоқа маҳсулотларининг умумий ҳажми юзасидан планни бажардилар. Радиоэшиттириш ва телевизион станцияларнинг шохобчалари кенгайтирилди.

1975 йилда, дейилади сўнгра СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, давлатга қарашли 300 дан ортиқ янги саноат корхоналари, шунингдек кўпгина янги цех ва ишлаб чиқаришлар қурилиб, ишга туширилди.

Қишлоқ хўжалигида 14 миллион ўринли мол боқиладиган чорва бинолари ва 18 миллион ўринли паррандахоналар фойдаланиш учун топширилди.

Давлатнинг 1,4 миллион бош чўчқа, 27 минг бош қорамол бузоқлари боқиб семиртирадиган йирик чорвачилик комплекслари, сут етиштириш учун 115 минг бош сигир боқиладиган комплекслар ишга туширилди. Паррандачилик фабрикаларининг қуввати оширилди. 1,3 миллион гектар суғориладиган янги ерлар ишга туширилди.

Ҳамма пул манбалари ҳисобига халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағлар 114 миллиард сўмдан зиёд бўлди ва 1974 йилдагига нисбатан 9 процент кўпайди. Қурилишда меҳнат унумдорлиги 5,5 процент ўсди. Иш ҳажми бир йил ичида 7 процент ортди. Колхозлараро қурилиш ташкилотлари бажарган ишларнинг ҳажми 10 процент кўпайди.

1975 йилда 2710 та қурилиш-монтаж трестлари, уйсозлик комбинатлари ва бошқа пудрат ташкилотлари янгича режалаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш системаси асосида ишлади.

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони 102,2 миллион кишини ташкил этди ва йил мобайнида 2,4 миллион киши кўпайди. Колхозларнинг жамоат хўжалигида банд бўлган колхозчилар сони 15,7 миллион кишига етди. Бундан аввалги йиллардаги каби меҳнатга қобилиятли барча кишилар иш билан тўла таъминланди; мамлакатнинг айрим районларида ишчи кучи етишмади.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар бир йил ичида 4,2 процент ошди.

1975 йилда халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш тармоқларида банд бўлган ва ўртача ҳақ олувчи ходимлар категорияларининг тариф ставкалари ва мансаб окладлари кўпайтирилгани ҳолда ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақини ойига 70 сўмгача ошириш тугалланди. Мамлакатнинг ҳамма районларида бир ойда 70 сўмгача миқдорда иш ҳақи оладиган халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги ишчи ва хизматчилардан солиқ олиш тўхтатилди ва бир ойда 71 сўмдан 90 сўмгача иш ҳақи оладиган ишчи ва хизматчилардан олинадиган солиқ ставкалари ўрта ҳисобда учдан бир баравардан кўпроқ миқдорда камайтирилди.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1974 йилдаги 141 сўм ўрнига 146 сўм бўлди. Колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ 3 процент ошди.

Аҳолининг ижтимоий истеъмол фондларидан оладиган тўлов ва имтиёзлари сал кам 90 миллиард сўмга етди ва бир йил ичида 6,5 миллиард сўм кўпайди.

Инвалидлар, ишчи ва хизматчилар баъзи категорияларининг социал страхованиеси яхшиланди, Улуғ Ватан уруши инвалидларига ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига қўшимча имтиёзлар жорий этилди.

Аҳолининг омонат кассаларига қўйган пуллари 12,1 миллиард сўм кўпайди. Давлат заёмлари облигацияларининг қимматини тўлаш давом эттирилди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 208,9 миллиард сўмни ташкил этди ва 1974 йилдагига нисбатан 13,7 миллиард сўм кўпайди. Умуман мамлакатда чакана товар обороти йиллик плани 100,9 процент бажарилди.

Мол сотиш кўпайганлигига қарамай, аҳолининг баъзи молларга бўлган ва ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжлари ҳали тўла қондирилгани йўқ.

Аҳолига кўрсатилаётган маиший хизмат ҳажми 9,3 процент, шу жумладан қишлоқ жойларида шундай хизмат кўрсатиш 11,9 процент ошди.

Давлат ва кооператив корхоналари ва ташкилотлари, колхозлар ва аҳоли жами саҳни 109 миллион квадрат метрдан кўпроқ 2 миллион 200 мингта янги қулай ва шинам квартиралар ҳамда якка тартибда уй-жой бинолари қурдилар. Бу эса қарийб 11 миллион кишининг уй-жой шароитларини яхшилаш имконини берди. 1,6 миллион ўқувчига мўлжалланган янги умумий таълим мактаблари, 500 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 75 минг ўринли касалхоналар ва кўпгина бошқа маданий-маиший объектлар қурилиб, ишга туширилди.

Халқ маорифи ва маданият янада ривож топди, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхшиланди.

Совет Иттифоқи аҳолиси 1976 йил 1 январда 255,5 миллион кишига етди.

(ТАСС).

◆ ОЛМАЛИҚДАГИ мис эритиш заводида съездолди социалистик мусобақаси қизғин давом этмоқда. Тажрибали мис эритувчи Б. Агеев смена нормасини мунтазам ортиғи билан адо этиб, мусобақада пешқадамлик қилаётир.

А. Тўраев фотоси.

ШИНАМ УЙЛАР ҚУРАМИЗ

ТЎҚҚИЗИНЧИ бешйиллик трестимиз коллективи фаолиятида ўсиш, юксалиш йиллари сифатида унутилмас бўлиб қолаётир. Бу, аввало, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш қурувчилар орасида одат тусига кириб бораётганидандир. Эндиликда коллективнинг ҳар бир аъзоси касб маҳоратини оширишга, ҳар қандай ишга масъулият билан ёндошишга ҳаракат қилмоқда.

Бинокорларнинг активлиги ортиб борган сари меҳнат унумдорлиги юксалиб, қурилиш ишлари сифати яхшиланяпти. Бунинг самараси ўлароқ трестимиз коллективи тўққизинчи беш йиллик программасини тўрт ярим йилдаёқ тўла амалга оширди. Йил охиригача яна 7 миллион сўмликдан зиёд иш бажарилди. Икки съезд оралиғидаги даврда 13,5 миллион сўмдан кўпроқ фойда олинди.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида ўнинчи беш йилликда шинам турар-жойлар қурилишини янада жадаллаштириш йўл-йўриқларини аниқ кўрсатиб берилган. Бу муҳим тарихий ҳужжат биз бунёдкорлар учун иш юритиш программаси бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди ҳам республикамиз иқтисодий қудратини юксалтириш, халқ фаровонлигини ошириш истиқболларини белгилаб бериши шубҳасиздир. Бу улкан юксалиш программасини тўла-тўкис амалга оширишда биз, қурувчилар ҳам салмоқли улушимизни қўшишимиз лозим. Шу сабабли ўнинчи беш йилликдаги асосий меҳнат шиоримиз бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра самаралироқ ва янада сифатлироқ меҳнат қилишдан иборат бўлмоғи керак.

Бутун республикамиз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди шарафига фидокорона меҳнат қилаётган айни кунларда мен ҳам бор маҳоратимни ишга солиб биринчи квартал планини 24 февралгача бажаришга ҳаракат қилмоқдаман.

Н. ГОНЧАРОВА,
«Строймеханизация» трести 2-механизация бошқармаси кранчиси, съезд делегати.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

✦ «УЗГЛАВГАЗ» беш йил ичида 58830 миллион куб метр табиий газ реализация қилди. Шаҳарлар 79 процент, қишлоқлар 48 процент газлаштирилди.

✦ ХИМИКЛАРИМИЗ минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни анча кўпайтирдилар. 1970 йилда 4 миллион тонна минерал ўғит, 3,3 миллион тонна азот, 0,7 миллион тонна фосфор ишлаб чиқарилган бўлса, 1975 йилда 6,3 миллион тонна минерал ўғит, 4,3 миллион тонна азот, 2 миллион тонна фосфор ўғитлар ишлаб чиқарилди.

✦ РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ 123 та корхонада тайёрланган 592 та маҳсулотга давлат сифат белгиси берилган.

✦ ТЎҚҚИЗИНЧИ беш йилликда пахта терадиган машиналар ва пахтачилик учун керакли бошқа машиналар ишлаб чиқариш анча кўпайди. Жумладан, 1971 йилда 6706 та пахта терадиган машина чиқарилган бўлса, бу рақам 1975 йилда 7572 га етди. Тошкент трактор заводи ўтган беш йилликда мамлакатга 101500 трактор ва 179 минг прицеп берди.

КАТТА МАҚСАД ЙЎЛИДА

ХВАН МАН ГИМ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

ХЎЖАЛИГИМИЗДА фан ва илғор тажриба ютуқлари йилдан йилга кенг жорий этилмоқда. Кенг қаторлаб чигит экиш ва ғўза ўстириш тўла ўзлаштирилди. Агротехниканинг бу илғор усулини қўллаиш техникадан, экин майдонларидан юксак самарадорлик билан фойдаланиш имкониятини бермоқда. Шу туфайли ҳам ўтган йили юқори ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдик. Давлатга топширилган пахтанинг 90 проценти машиналарда териб олинди.

Хўжалигимизда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари, шу жумладан чорвачилик ҳам ривож топмоқда. Бу соҳадаги кўрсаткичлар тобора яхшиланмоқда. Соғин сигирлардан кўплаб сут соғиб олинаётир. Гўштга топширилган молларнинг ўртача оғирлиги 430 килограммни ташкил этди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ўнинчи беш йилликда янада юксак марраларни эгаллашга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқди. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига тайёрлаган лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган йиғилишда имкониятларимизни ҳар тарафлама чамалаб кўрдик. Катта мақсад — юксак куч-ғайратни вужудга келтиради. Бу йил ҳар гектардан 50 центнердан пахта етиштириш, 220 центнердан каноп пояси олиш, маккажўхори дон ҳосилини 100 центнерга етказишга аҳд қилдик.

Янги йилда 6 гектар майдонда теплица комбинати ишга тушади. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда биологик усулдан кенг фойдаланамиз.

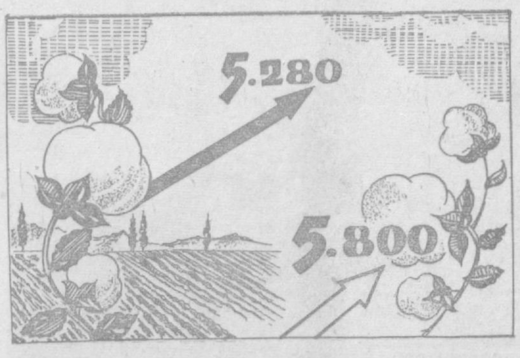

1976 й 1980 й
ПАХТА
УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА РЕСПУБЛИКАДА ПАХТА ЕТИШТИРИШНИНГ УСИШИ.

ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА

КПСС—КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ РАҲНАМОСИ ВА ТАШКИЛОТЧИСИ

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ва республикамиз коммунистлари КПССнинг XXV съездини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар.

Коммунистик партиянинг съезди — бу партиянинг олий органи бўлиб, ички ва ташқи сиёсат масалалари бўйича партиянинг коллектив йўлини белгилаб беради. Съездларнинг ҳар бири партия ҳаётида, унинг революцион ўзгартирувчилик фаолиятида, барча совет кишиларининг ҳаётида жуда катта воқеа бўлиб, мамлакатимизнинг коммунизмга томон бориш йўлида тарихий босқич ҳисобланади. Съездлар экономика, маданият, фаннинг ҳамма соҳаларидаги яратувчилик фаолиятига якун ясайди, совет жамиятининг янада илгарилаб бориш йўлларини белгилаб беради. Съездларнинг ҳужжатлари ва қарорлари марксча-ленинча назария хазинасига бебаҳо ҳисса қўшиб келмоқда.

В. И. Ленин партия съездларининг роли ва аҳамиятига юксак баҳо берган эди. 1920 йил мартида у «Партия съездига тайёрланиш тўғрисида РКП ташкилотларига хат»да партия съездлари фақат партия ва совет давлати учунгина эмас, балки бутун халқаро коммунистик ҳаракат учун ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини кўрсатган эди. Доҳий шундай деб таъкидлаганди: «Олға қараб бориш керак, олдинга қараш керак, съездга жуда пухта ўйлаб чиқилган ва барча партия аъзоларининг биргалашиб меҳнат қилиши, биргалашиб куч-ғайрат кўрсатиши орқасида юзага келган хўжалик қурилишига шу тажриба билан, яхшилаб қайта ишланган амалий тажриба билан келиш керак».

КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси ленинча принципларга содиқликнинг ёрқин намунаси бўлди.

Ленин партияси ўзининг XXV съездига революцион назария ва бой амалий тажриба билан қуролланган, битмас-туганмас ҳаётий куч ва ижодий ғайратга тўлган, ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, зиёлилар, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг чексиз ишончи ва мададига таянган ҳолда якдил ва монолит бўлиб келмоқда.

Партия XXIV съездидан буён ўтган йиллар СССР халқ хўжалигини 1971—1975 йилларда ривожлантиришнинг беш йиллик плани бўйича Директивалар ва тарихий қарорларнинг улкан сафарбарлик кучини кўрсатди. Сафларида 15 миллион нафардан ортиқ кишини бирлаштирган Коммунистик партиямиз совет жамиятини олдинга бошлаб борувчи етакчи куч бўлди.

Ривожланган социализм шароитида партия раҳбарлик ролининг ўсиб бориши ижтимоий тараққиётнинг объектив қонунияти ҳисобланади. Бу бутун ҳаётимизда, барча ишларимизда яққол намоён бўлиб турибди.

Партия ўзининг ташкилотчилик ва тарбиявий ролини бевосита ҳамда давлат ва меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари системаси орқали амалга оширмоқда. Партиянинг жамоат ҳаётига ғоявий-сиёсий ва ташкилий таъсирини ўтказишда партиянинг бошланғич ташкилотлари муҳим ўрин тутади. Партиянинг асоси ва меҳнат коллективларининг авангарди сифатида бошланғич партия ташкилотлари ҳаммадан ҳам оммага яқин турадилар, шунинг учун ҳам меҳнаткашларга бевосита таъсир ўтказиш имкониятига эгадирлар. Шу туфайли партия бошланғич ташкилотларини мустаҳкамлаш, уларнинг жанговарлигини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда.

Бизда бошланғич партия ташкилотларининг тармоғи йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Жумладан 1972—74 йиллар давомида қарийб 13 минг бошланғич, 30 мингдан ортиқ цех партия ташкилоти ва 60 мингга яқин партия группалари янгидан тузилди. 1975 йилга келиб партияда 386 мингдан ортиқ бошланғич ташкилот, 390 мингдан ортиқ цех ташкилотлари ва 515 мингдан ортиқ партия группалари бор эди. Бу ҳозирги вақтда КПССнинг бошланғич ташкилотлари амалда шаҳар ва қишлоқлардаги барча меҳнат коллективларида мавжудлигини кўрсатади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси КПССнинг бошқа отрядлари қатори партиямизнинг бош йўлини зўр қатъият билан изчил равишда амалга ошириб келмоқда. XXIV съезддан кейинги ўтган вақт ичида республика партия ташкилотининг сафлари анча ўсди ва мустаҳкамланди. 80 мингдан ортиқ илғор, энг онгли ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлиларининг энг яхши вакиллари партияга қабул қилинди. Ҳозир республика партия ташкилотида 489 мингдан ортиқ коммунист бор. Улар 26 та шаҳар ва 139 та район партия ташкилотларига бирлашган. Бу партия ташкилотлари составига 15,7 минг бошланғич ва цех ташкилотлари киради. Партия ташкилотларининг бундай кенг тармоғи тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажариш юзасидан мақсадга йўналтирилган, сиёсий ва ташкилотчилик ишларини олиб бориш имконини берди.

Республика саноати маҳсулот ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиши бўйича тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари 1975 йил 10 сентябрда бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми КПССнинг XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган 46—49 процент ўрнига 51 процентга ўсди. Республика қишлоқ хўжалиги янада ривожланди. Унинг ялпи маҳсулоти беш йиллик давомида 30 процентга кўпайди. Айниқса Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғи бўлган пахтачиликдаги муваффақиятлар катта бўлди.

Ўзбекистон Компартияси раҳбарлигида ўтган беш йиллик давомида фанни, халқ маорифи ва маданиятни ривожлантиришда кўп ишлар қилинди. Ҳозир олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳамда умумий таълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртларида 5 миллионга яқин киши ўқимоқда. Тўққизинчи беш йиллик давомида 150 минг олий маълумотли мутахассис ва 200 мингга яқин ўрта малакали мутахассис тайёрланди.

Партиямиз сиёсий йўлининг давом эттирилаётганлиги, унинг ҳозирги босқич учун конкретлаштирилганлиги янги беш йилликнинг асосий вазифасида ўз ифодасини топди. «Ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифаси,— дейилади партия Марказий Комитетининг съездга лойиҳасида,— Коммунистик партиянинг халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини юксалтиришга қаратилган йўлини ижтимоий ишлаб чиқаришнинг муттасил ва пропорционал ривожлантириш ҳамда унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, халқ хўжалигининг барча бўғинларида иш сифатини бутун чоралар билан яхшилаш асосида изчиллик билан амалга оширишдан иборат».

Мамлакатимиз коммунистик қурилишнинг янги муҳим босқичига яхши меҳнат шижоатини кўрсатиш билан қадам қўйди.

Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари меҳнатда юксак онглилик намунасини кўрсатмоқдалар. Уларнинг КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездини янги ютуқлар билан нишонлашга интилаётганлиги халқнинг коммунизм буюк ғояларига чексиз садоқатининг, халқ ва коммунистлар ленинча партияси бирлигининг яна бир ёрқин далилидир.

П. ТЕМИРХЎЖАЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

МЕХАНИЗАЦИЯ ВА ҲОСИЛДОРЛИК

Энвер АЛИЕВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Кўклам экиш кампанияси бошланадиган вақт узоқ эмас. Ҳозирги кунда совхозимиз, шу жумладан звеномиз аъзоларининг бутун диққат-эътибори янги мавсумни уюшқоқлик билан бошлашга қаратилган. Ерларимизни куздан чуқур шудгор қилиб, ўғитлаб ҳайдаб қўйганмиз. Техника воситалари ҳам экишга шай.

Яқинда звеномиз аъзолари билан биргаликда янги йилдаги вазифаларни муҳокама қилиб олдик. Ўтган йили ҳар гектар ердан 58 центнердан ҳосил топширдик. Пахтанинг деярли ҳаммасини машиналарда териб олдик.

— Бу йилги марраимиз 60 центнер бўлсин, — деб айтишди звеномизнинг аъзолари, — бунинг учун бизда барча имконият бор.

Имконият ва резервлардан тўла фойдаланиш учун эса биринчи навбатда вақтнинг қадрига етиш, техникадан самарадорлик билан фойдаланиш лозим. Шу мақсадда қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси XIX съездига делегат қилиб сайланганлигим билан фахрланаман. Бу юксак ишонч мени ва звеномиз аъзоларини меҳнатда янада фидокорлик кўрсатишга ундайди. Халқнинг ишончини оқлаш учун бутун маҳоратимни ишга соламан.

ШАХДАМ ОДИМ

(Боши 1-бетда)

даромаднинг салкам 59 процентига ижтимоий меҳнат унумдорлигини ўстириш эвазига эришилди, қарийб 110 минг киши меҳнати иқтисод қилинди.

Илмий ходимлар сони 30 минг нафарга етди.

Саноат корхоналарида 2063 механизациялашган поток линиялар ва 220 автомат линия ўрнатилди. 1907 участка, цех ва ишлаб чиқариш комплекс механизация ва автоматлар билан ишлашга ўтказилди.

1976 йил 1 январгача салкам 600 буюмга Давлат сифат белгиси берилди.

Республика халқ хўжалигига салкам 50 минг ихтиро ва рационализаторлик таклифлари жорий этилди, улар ҳар йили 85 миллион сўмликдан кўпрок тежам беради.

Маҳсулотни реализация қилиш йиллик планини Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳри саноати ортиғи билан бажарди.

Саноат корхоналарида ускуналардан, хом ашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш соҳасидаги ишлар давом эттирилди.

Шу билан бирга, деб таъкидланади ахборотда, айрим корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришнинг резервларидан тўла фойдаланилмаяпти, янги ишга туширилган баъзи объектларда маҳсулот ишлаб чиқариш кўрсаткичлари лойиҳадаги даражага етказилмаган, хом ашё ва иш вақтини пландан ташқари сарфлаш ҳолларига, ускуналарнинг бекор туриши, меҳнат унумдорлигининг пасайиши ва товар маҳсулоти таннархининг ортишига йўл қўйилмоқда.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари мураккаб об-ҳаво шароитлари оқибатида келиб чиққан қийинчиликларни енгиб, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар. Давлатга 5 миллион 14 минг тонна пахта сотилди. Бу халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 294 минг тонна кўпдир. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида халқ хўжалик планида белгиланганидан 2,3 миллион тонна ортиқ — 24,5 миллион тонна пахта етиштирилди.

Сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева ва тар мева етиштириш 1974 йилдагига нисбатан кўпайди. Пахта, дон, картошка ва узум ҳосили тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки тўрт йили мобайнида эришилган ўртача кўрсаткичдан юқори бўлди.

Колхоз ва совхозларда кўкламги экишга тайёргарлик қизғин бошлаб юборилди. 1976 йил ҳосили учун 1768,8 минг гектар майдон шудгорлаб қўйилди. 655,9 минг гектар майдонга кузги дон экилди. Катта майдонларда шўрланган ерларни ювиш ва запас суви бериш ишлари бажарилди.

Чорвачилик янада ривожлантирилди. Қорамоллар туёғи кўпайди, қорамоллар ва паррандаларнинг маҳсулдорлиги ошди, чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўпайди.

Республика колхоз ва совхозларида ҳар бир сигирдан сут соғиб олиш 1975 йили 1974 йилдагига нисбатан ўртача 3 процент, ҳар бир товукдан тухум олиш 2 процент кўпайди.

1975 йилда гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 1974 йилги даражадан 7,6 процент, сут— 1,6 процент, тухум — 2,5 процент юқори бўлди.

1975 йилда гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл тери, пилла, барча асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари (картошкадан ташқари) халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан анча кўп харид қилинди.

Ўтган йили қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланди.

Давлат ва колхозлар қишлоқ хўжалигини барча комплекс ишлар бўйича ривожлантиришга 2100 миллион сўм капитал маблағ сарфладилар. Қишлоқ хўжалигига сарфланган капитал маблағ 1974 йилдагига қараганда 262 миллион сўм, ёки 14,3 процент кўпайди.

1975 йилда республика қишлоқ хўжалигига 18,4 минг трактор, 7,5 минг юк ва махсус автомашиналар, 962 дон комбайни, 1386 силос комбайни ва 715 маккажўхори комбайни, 4,7 минг пахта териш машинаси, 7 минг сеялка, 11,9 минг культиватор ва кўпгина бошқа машиналар етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалиги шартли ҳисобларда 4363 минг тонна минерал ўғит олди. Бу—1974 йилдагига қараганда 598 минг тонна кўпдир. Шунингдек, ўтган йилдагидан 4,1 минг тонна кўп — 9 минг тонна озуқа фосфатлари етказиб берилди.

Транспорт ва алоқа янада ривожланди. Ўрта Осиё темир йўли ва унинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлинмаларида халқ хўжалик юклари ташиш йиллик плани 101 процент бажарилди. Энг муҳим халқ хўжалик юкларини ташиш йиллик планлари ортиғи билан бажарилди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортида юк ташиш йиллик плани 105 процент, пассажирлар ташиш 102 процент, юк обороти ва пассажир ташиш обороти эса 104 ва 102 процент бажарилди.

Гражданавиацияси Ўзбекистон бошқармаси авиацияда юк ташишнинг умумий ҳажми бўйича йиллик плани 104 процент, пассажирлар ташиши 109 процент, юк ташиши (почтани ҳам қўшганда) 106 процент бажарди. Халқ хўжалигида авиацияни қўллаш йиллик плани орттириб бажарилди.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) маҳсулот ишлаб чиқариш умумий ҳажми бўйича планни бажарди, маҳсулот ҳажми 1974 йилга нисбатан 9 процент ортди.

1975 йилда республикада капитал қурилиш кенг кўламда олиб борилди.

Капитал маблағларни ўзлаштириш барча манбалар бўйича республика халқ хўжалигида колхозлар ва аҳолининг сарф-харажатларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 4515 миллион сўмни ташкил этди. 1974 йилга нисбатан барча капитал маблағлар 14 процент ортди. Фақат давлат йўли билан бериладиган капитал маблағлар (кооператив ва жамоат ташкилотларидан ташқари) 3853 миллион сўмликни ташкил этди ёки йиллик планнинг 100,1 процентига тўғри келди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига, колхозлар ва аҳоли маблағлари ҳисобига асосий фондларни ишга тушириш 4216 миллион сўмликка етди ва 1974 йилдагидан 14 процент кўпайди.

9 та янги давлат саноат корхонаси, шунингдек ишлаб турган корхоналарда қатор цехлар ва қувватлар фойдаланишга топширилди.

Самарқанд суперфосфат ва Фарғона нефтни қайта ишлаш заводларида, «Ташсельмаш» ва Тошкент трактор заводларида, Фарғона сунъий чарм комбинати ва Андижон бадиий буюмлар фабрикасида, Қўқон ёғ-мой комбинати ва бошқа корхоналарда қувватлар фойдаланишга топширилди.

Қаттиқ қопламали автомобиль йўллари қурилиши давом эттирилди. Уларнинг узунлиги 261,3 километрга етказилди.

Қишлоқ хўжалигида давлат ва колхозларнинг маблағлари ҳисобига 142 минг гектар янги суғориладиган ерлар ўзлаштирилди ва 306 минг гектар яйловга сув чиқарилди.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги плани бажарилди, меҳнат унумдорлигининг ўсиши ўртача ойлик маошларнинг ўсишидан юқори бўлди.

Республика давлат пудрат ташкилотлари ўз кучлари билан бажарадиган пудрат ишлари йиллик планини 101 процент адо этдилар, бу ишларнинг ҳажми бир йилда 9 процент ортди.

1975 йилда меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада ошириш тадбирлари давом эттирилди, деб таъкидланади ахборотда.

Халқ хўжалигида банд бўлган (колхозлардан ташқари) ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик миқдори қарийб 3,4 миллион кишини ташкил этди ва 1974 йилдагига нисбатан 5,9 процент кўпайди.

Реал даромадлар бир йил мобайнида аҳоли жон бошига 2 процентдан кўпрок ўсди.

Ойлик ўртача иш ҳақи ҳар бир ишловчи ҳисобига 1974 йилдагидан 3,5 процент ортди ва 138,7 сўмни ташкил этди. Иш ҳақи ижтимоий истеъмол фондларидан оладиган тўлов ва имтиёзлари билан 184 сўмдан 194 сўмга кўпайди.

Аҳолининг ижтимоий истеъмол фондларидан оладиган тўлов ва имтиёзлари 1975 йилда 3,6 миллиард сўмдан кўпроқни ташкил этди ва 1974 йилдагига қараганда 0,5 миллиард сўм, ёки 17 процент ўсди. Шу фондлар ҳисобидан республика аҳолиси бепул таълим, шу жумладан олий таълим, пенсиялар, нафақа, медицина ёрдами, кам таъминланган оилалар болаларига нафақалар олмоқда.

Алоҳида категориядаги инвалидлар, ишчилар ва хизматчилар учун социал страхование бериш яхшиланди. Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига қўшимча имтиёзлар белгиланди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўйган жамғармалари 1975 йилда олдинги йилдагига нисбатан 18 процент кўпайди, омонатчилар сони 8,2 процент ортди. 1976 йил 1 январга келиб омонатлар 1806 миллион сўмни ташкил этиб, омонатчилар сони 2341,4 минг кишига етди.

Давлат заёмлари облигациялари қийматини тўлаш давом этмоқда.

Чакана товар оборотининг умумий ҳажми умумий овқатланиш корхоналари товар оборотини ҳам қўшиб ҳисоблаганда, давлат ва кооператив савдосида 7148 миллион сўмни ташкил этди ва 1974 йилдагидан 8,5 процент ортди. Чакана товар оборотининг умумий ҳажми бўйича йиллик план ортиғи билан бажарилди. Бундан ташқари, матлубот кооперациялари томонидан комиссиялар билан келишилган шартномаларга мувофиқ нархларда сотиб олинган қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан 89,9 миллион сўмлик сотилди.

Юқори калорияли маҳсулотлар сотиш суръатининг ўсиши, шунингдек картошка, сабзавот, ҳўл мева, полиз маҳсулотлари, жун ва шойи газламалар, трикотаж буюмлар, маданий-маиший моллар, автомашиналар сотиш суръатларининг ўсиши бошқа моллар сотиш суръатларидан тезлашди. Товарлар сотиш ҳажми кўпайган бўлса ҳам аҳолининг баъзи товарларга бўлган ўсиб бораётган талаби ҳали тўла қондирилаётганича йўқ.

Республикада уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилиши кенг кўламда олиб борилди.

Давлат капитал маблағлари, колхозлар ва аҳоли маблағлари ҳисобига 88 минг янги обод квартира ва умумий майдони 5100 минг квадрат метр шахсий уй-жой фойдаланишга топширилди. Бу 1975 йилда 555 минг киши ўз уй-жой шароитини яхшилаб олди, демакдир.

Янги умумий таълим мактаблари, касалхоналар, поликлиникалар ва туғруқхоналар, мактабгача болалар муассасалари ва бошқа қатор маданий-маиший объектлар қурилди.

Шаҳарлар, посёлкалар ва қишлоқ жойларидаги аҳоли яшайдиган пунктларни янада ободонлаштириш соҳасида анча ишлар бажарилди. Бир йил ичида 128 мингдан кўп квартира газлаштирилди.

Республика аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 14 процент ошди, қишлоқ жойларда эса бундай хизмат 16 процент кўпайди.

1975 йил давлат плани 103 процент бажарилди. Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари сони 15,9 мингтага етди. Шундай бўлсада, мавжуд корхоналар ва қабул пунктлари ҳали етарли эмас. Маиший хизмат кўрсатиш юзасидан берилаётган буюртмаларнинг сифати ва бажарилиши аҳолини ҳамиша ҳам тўла қаноатлантираётгани йўқ.

Халқ маорифи ва маданият янада ривожланди.

Ўқишнинг барча турларига қарийб 5 миллион киши жалб қилинган.

Барча турдаги умумий таълим мактабларида 3802,8 минг киши ўқимоқда. Улардан 257,5 минг нафари кечки мактаблар ва ўрта ҳунар-техника билим юртларида таълим олмоқда. Умумий таълим мактабларида ўқиётганларнинг умумий сони 1974 йилдагига нисбатан 66 минг нафар ортди.

Республиканинг 42 та олий ўқув юртида шу ўқув йилида 246,4 минг студент ва 187 ўрта махсус ўқув юртларида 185,2 минг ўқувчи таълим олмоқда.

Республика халқ хўжалигида банд бўлган олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар сони 1975 йил охирига келиб 746,9 минг кишини ташкил этди. Жумладан, олий маълумотлилар 365,4 минг киши ва ўрта махсус маълумотлилар 381,5 минг кишидир.

Ҳунар-техника билим юртларида 73,8 минг малакали ишчи ёшлар тайёрланди. Бу ўқув юртларига 102,2 минг киши янгидан ўқишга қабул қилинди. Жумладан, ҳунар билан бирга ўрта маълумот ҳам берадиган билим юртларига 20,1 минг киши қабул қилинди.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда, шунингдек колхозларда индивидуал, бригада ва курсларда ўқитиш йўли билан 608 минг киши янги касбларни ўрганди ва малакасини оширди.

Маданий оқартув муассасалари тармоғи кенгайди — клублар, оммавий кутубхоналар, кино установкалар кўпайди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Бир йилда врачлар сони 2 минг киши кўпайиб, 1975 йил охирига келганда 35,4 минг кишига етди, ўрта медицина ходимлари 106 минг кишига етди. Касалхоналар тармоғидаги ўринлар сони 145 мингтага ортди.

Мактабгача тарбия ишлари ҳамда болалар ва ўсмирларнинг ёзги дам олишини янада яхши ривожлантиришга катта аҳамият берилди. Мактабгача тарбия болалар муассасаларида 1975 йилда 563 минг ўғил-қиз тарбияланди. Бундан ташқари 250 мингдан ортиқ ўғил-қиз мавсумий болалар муассасаларига жалб этилди. Ёз мавсумида 580 мингдан ортиқ бола ва ўсмирлар пионер лагерларида ҳамда экскурсия—туристик базаларида дам олдилар.

1976 йил 1 январга келиб республика аҳолисининг умумий сони 14,1 миллион кишини ташкил этди.

(ЎзТАГ).

СЪЕЗДГА БАҒИШЛАНАДИ

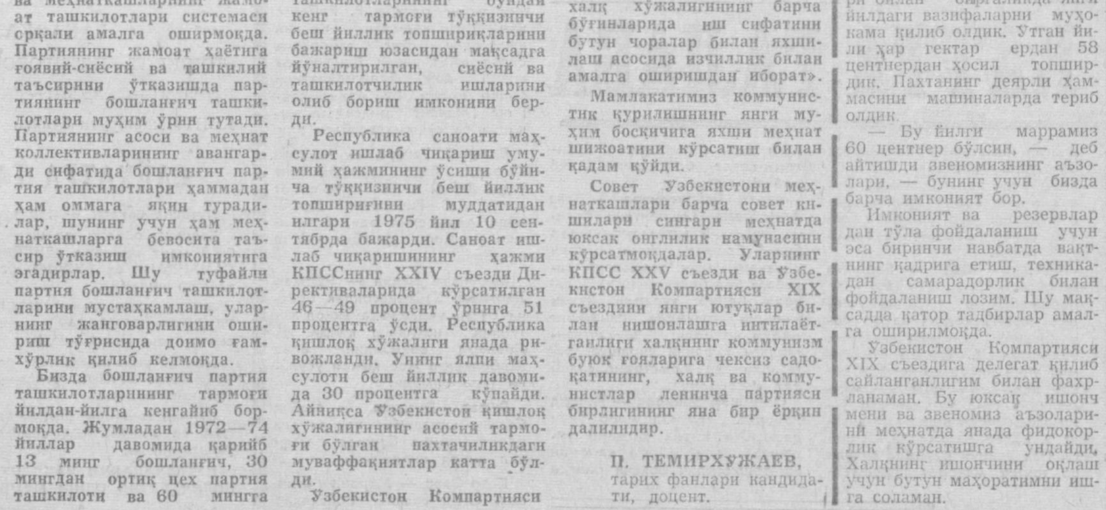

ТОШКЕНТДАГИ В. И. Ленин музейида «Ленин партияси съезддан съездгача» деган мавзуда кўргазма очилди. Суратда: кўргазма залида.

А. Абалян фотоси.

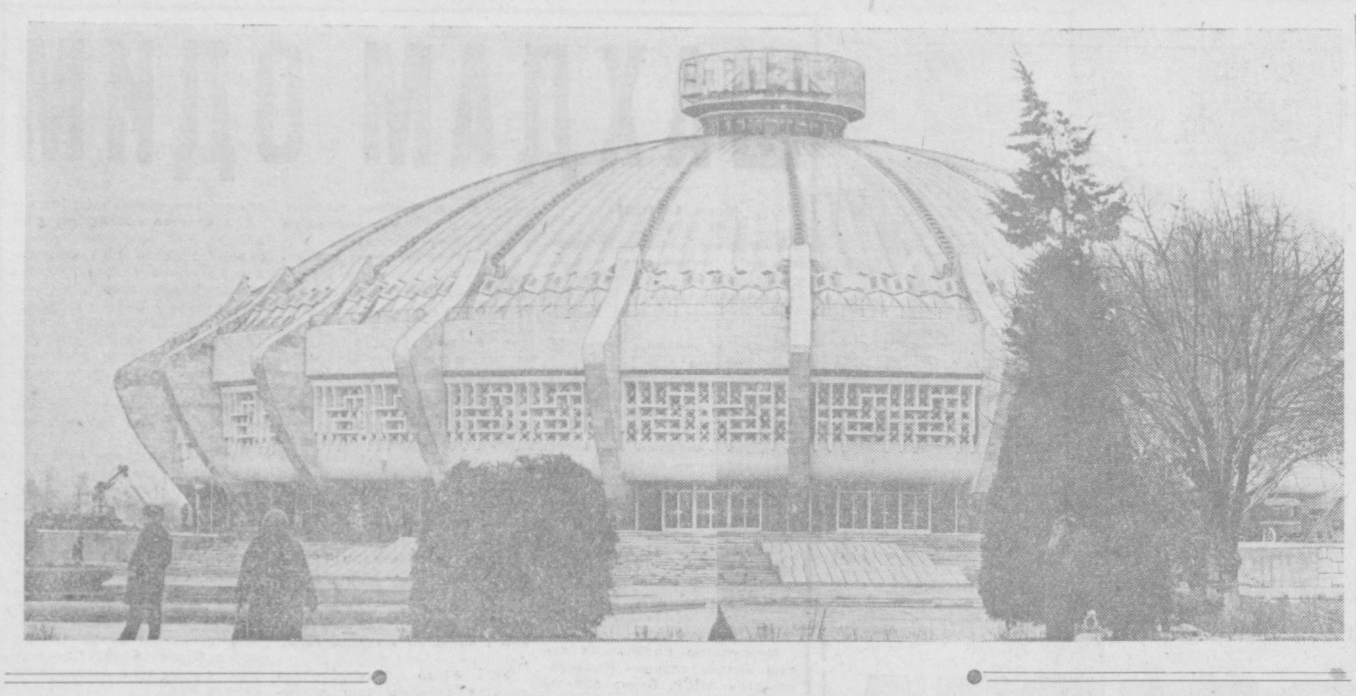

ИТТИФОҚДА ЯГОНА КОШОНА

◆ 800 ТОННАЛИ МЕТАЛЛ ГУМБАЗ
◆ МУДДАТИДАН САККИЗ ОЙ ИЛГАРИ
✦ ҚИЗИҚАРЛИ АТТРАКЦИОНЛАР

Тошкентликларнинг кўз ўнгида аста-секин қад ростлаб борган улкан санъат даргоҳи — янги цирк биноси мана бугун ўз жамолини тўла-тўкис намойиш этиб турибди. Шу кунларда гўзал пойтахтимизнинг ҳуснига-ҳусн қўшган бу кошона фақат тошкентликлар эмас, балки шаҳримиз меҳмонлари диққат-эътиборини ҳам жалб этмоқда.

Янги цирк биноси лойиҳасининг оригиналлиги ва конструкциясининг мураккаблиги, арена ва 3133 ўринли томоша залининг ўзига хос ажойиб кўриниши кузатувчиларда катта завқ-шавқ уйғотмоқда. Туркманистон ССР халқ артисти, Иттифоқда танилган машҳур чавандоз Омондурди Аннаев ўз хис-ҳаяжонини шундай ифодалайди:

— Мен фақат Совет Иттифоқидагина эмас, ҳорижий мамлакатларнинг жуда кўп цирк ареналарида бўлганман. Бироқ, Тошкент цирки менда алоҳида таассурот қолдирди. Артистлар учун барча қулайликларга эга бўлган арена, чўгдек ёниб турувчи ўриндиқлар санъат даргоҳининг салобатини янада оширган. Ҳақиқатан ҳам янги цирк тошкентликлар учун ажойиб совғадир.

Машҳур Сочи циркининг бош режиссери Ефим Карпманский ҳам дастлабки аттракционларни намойиш қилишда тошкентлик ҳамкасбларига ёрдам бериш учун бу ерга келган.

— Сўнгги бир йил ичида бешта цирк биносини кўрдим, —дейди у,— Шулар орасида энг маъқули мана шу Тошкент цирки бўлди. Айниқса, бинонинг ички ва ташқи безакларида, қимматбаҳо жиҳозларида санъаткорона маҳорат акс этиб турибди.

Ҳақиқатан ҳам такрорланмас мураккаб лойиҳа асосида қурилган бу объектда 75-қурилиш бошқармасининг Энвер Баширов бошлиқ участкаси бунёдкорлари фидокорона меҳнат қилдилар. Анатолий Жўраев ва Вячеслав Сперинковлар бошлиқ комплекс бригада, Фарид Гилфанов ва Александр Колякинлар бошлиқ ихтисослаштирилган бригада аъзолари қурилиш ишларини мунтазам икки сменада олиб бордилар. Бутун цирк корпуси монолит темир-бетондан тикланганлиги учун фақат металл қолиплар ишлатилди. Улкан гумбазни тиклаш ва томини ёпиш учун жаъми 800 тонна металл монтаж қилинди.

Қурилиш суръатини жадаллаштириш, кўплаб материалларни иқтисод қилиш ҳисобига таннархни арзонлаштиришга қаратилган бир қатор қўшимча тадбирлар кўрилди. Жумладан, А. Жўраев бошлиқ бригада аъзолари ўзларининг шахсий ташаббуслари билан Злобин усулида иш олиб боришди. Натижада кўплаб қурилиш материаллари, конструкциялари тежаб қолинди. Бригада зиммасидаги барча ишлар муддатидан 12 кун олдин тугалланди.

Фидокорона меҳнат муносиб тақдирланди. А. Жўраев, А. Колякин бошлиқ бригадалар коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга сазовор бўлди. Цирк қурилишида алоҳида жонбозлик кўрсатиб ишлаган ўнлаб бинокорлар фаҳрий ёрлиқлар билан тақдирланди. Коммунистик меҳнат зарбдорлари, беш йиллик мусобақаси ғолиблари сафи янада кенгайди. Николай Орлов, Федор Селеверстов, Александр Гусков, Вячеслав Боженкинлар сингари электр пайвандчилар, дурадгор Қурбон Бекжонов, монтажчи Ҳожимурод Сидиқхонов, ғишт терувчи Ҳаким Хусияновлар цирк биносининг муддатидан илгари ва пишиқ-пухта қуриб биткизилишида алоҳида жонбозлик кўрсатдилар.

Янги Тошкент циркининг чироқлари рангбаранг тусда чарақлаб санъат мухлисларини чорламоқда. Кенг ва муҳташам аренада машҳур ўзбек дорбозлари Тошканбоевлар қизиқарли ўйинларини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Мамлакат Хўжаева бошлиқ акробатчилар «Шарқ афсонаси» деб номланган ажойиб машқларини, Анатолий Уваевнинг ўргатилган айиқлари шунингдек Ўзбекистон ССР халқ артисти Лола Хўжаева ҳам ўзининг ўргатилган итлари иштирокидаги ажойиб «футбол мусобақаси»ни бошлаб юбордилар.

Тошкент циркига марҳамат қилинг, азиз томошабинлар!

А. ЙЎЛДОШЕВ.

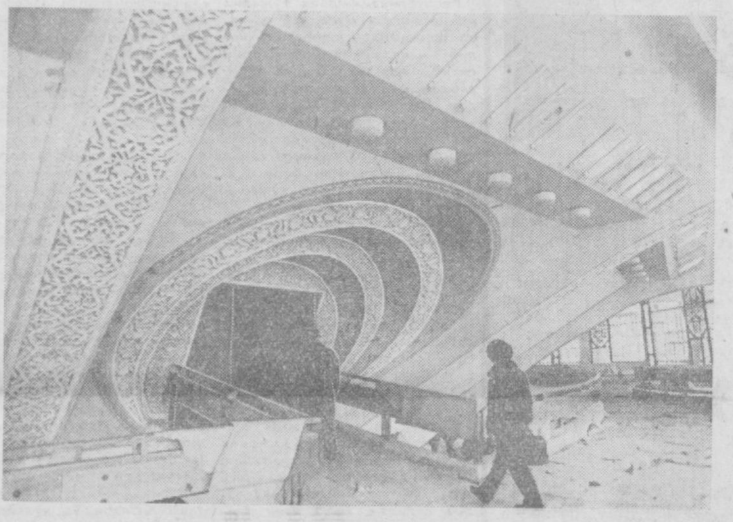

СУРАТЛАРДА: [юқорида] янги цирк биносининг ташқи кўриниши; [пастда] ўзбек миллий ганч ўймакорлик намуналари.

А. Абалян фотолари.

ЙИЛЛАР ВА ЙЎЛЛАР

ЛАВҲА

ШАРИФ ака одати бўйича эрта билан киоска томон йўл олди. У газеталарни қўлига олганича катта йўл бўйлаб аста одимлаб борарди. Саҳифаларда деҳқонлар, саноатчилар, илм аҳллари Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб совғалар билан кутиб олаётганликлари ҳақида турли материаллар босилган. Шунда чексиз хаёллар уни узоқ ўтмишга етаклаб кетди.

Ҳа, бундан роппа-роса эллик бир йил муқаддам — 3 февраль куни кечагидек ёдида. Ҳозир у қадам ташлаётган санъат музейи олдидан вокзалгача одамлар оқими қуюқ эди. Кечаси билан ёққан қалин қорни ғирчиллатиб, олға интиларди улар. Ўшанда Шариф Аҳмадиев Ўрта Осиё миллий ҳарбий мактабида ўқитувчи эди. Ёнида ҳамкасблари Шокир Камолов, Мансуров, яна кимдир борарди.

Ниҳоят, вокзал майдонига яқин келишганда узоқдан паровознинг зўр бериб чинқирган ўткир овози ҳавони кесиб ўтди. Уфқ томондан «фуф-фуф» овоз чиқариб локомотив пайдо бўлди. Вокзал одамлар билан шу қадар гавжум эдики, игна ташласангиз, ерга тушмасди.

Олдинда Бутуниттифоқ оқсоқоли Михаил Иванович Калинин келарди. У минбарга чиқаркан, шодлик туйғуларини яшира олмади: «Сиз азиз ўртоқлар, мени кутгани йиғилибсизлар, хурсандчилигимни, чексиз миннатдорчилигимни изҳор этишга рухсат беринглар...».

4 февралда Ўзбекистон Компартиясининг биринчи таъсис съезди делегатлари ва Совет Ўзбекистони биринчи қурултойи иштирокчилари съездда иштирок этиш учун М. И. Калинин, А. Икромов, Ф. Хўжаев раҳбарлигида Эски Бухорога йўл олдилар. Уларнинг орасида Тошкент области партия конференциясида съездга делегат қилиб сайланган Шариф Аҳмадиев ҳам бор эди.

Ҳар бир станцияда поездни деҳқонлар, косиблар, ишчилар ўраб олишар, «Бутуниттифоқ оқсоқоли» билан учрашишарди. Михаил Иванович халқ билан жон-дилдан гаплашар, уларнинг ҳол-аҳволлари билан қизиқар, ҳазил-ҳузул қиларди.

Қайсидир станцияда тўхталганида Акмал Икромов вагон зинасида туриб, халқдан тинчланишни, москвалик меҳмон узоқ йўл босиб чарчаганлигини ва ҳозир дам олаётганини айтиб, халқдан узр сўради. Шу вақт кулги садолари баралла гуриллаб кетди: Калинин бу вақтда вагоннинг нариги эшигидан жилмайиб чиқиб келарди...

Ўзбекистон Компартиясининг биринчи съезди Эски Бухородаги катта залда очилди. Съездга 500 дан ошиқ делегат йиғилди. Большевиклар Бухорога йўл азоби, катта қийинчиликларни енгиб, етиб келишганди. Қасддан пистирма қўйган душманлар билан йўлйўлакай жанг қилишга ҳам тўғри келди. Бир гал танафусдан сўнг йиғилиш раиси музокарани тўхтатиб, мотамсаро хитоб ила Тошкент коммунистларининг вакили, доҳий Ленин билан шахсан суҳбатда бўлган Ғойибжоновага сўз берди. Аёл ирода кучи билан ўзини зўрға йиғидан тийиб турарди. Шундай тарихий кунда Самарқанд уездидан сайланган съезд делегати Сулаймонова йўлда босмачилар томонидан тутиб олиниб, ваҳшийларча ўлдирилган эди. Съезд қатнашчилари бир дам ўрниларидан туриб, тўрт боланинг онаси, қаҳрамон-коммунист аёлнинг хотирасига сукут сақладилар. Кўзларда ёш томчилари қалқиди. Муштлар сиқилди. Шунда Фарғона областидан келган беш аёл бирин-кетин саҳнага чиқиб, паранжиларини пастга улоқтирдилар. Залда ўтирган бошқа аёллар ҳам ғазаб ичида зулмат чодирини ирғитдилар.

Съезд делегатларининг баъзилари фикрларини тўла тушунтиришга қийналардилар. Баъзилар эса силлиқ, лўнда қилиб гапиришарди. Лекин, мақсад битта — партия сафларини янада мустаҳкамлаш, халқ хўжалигини социалистик асосда қуриш, республиканинг иқтисодий қуввати ва маданиятини ривожлантириш, халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлаш!

Шариф ака ҳамон чексиз хаёллар оғушида йўлда давом этарди. Ҳа, боғбон ўзи эккан, тарбиялаган ниҳоли мевасини кўрганда бутун чарчоқлари ёзилиб қалби севинчларга тўлади. Бугун Шариф аканинг ҳам юраги олам-олам қувончни ҳис этарди...

Шариф Аҳмадиев 1901 йил ишчи оиласида туғилди. Ўн етти ёшида Туркистон жанговар отрядига кўнгилли бўлиб ёзилди. 1918 йил, Асхобод фронтида инглиз қисмлари, Азизхон тўдаларига қарши жангларда иштирок этди. 1919 йил Актюбинскда Колчак армиясига қарши курашда қатнашди. Жангларда чиниққан, сиёсий етук йигит 1921 йил Хоразм кавалерия полкига комиссар қилиб тайинланди. Икки йилдан сўнг Қозон ҳарбий-сиёсий мактабига ўқишга юборилди. Билимини ошириб қайтгач, Ўрта Осиё миллий ҳарбий мактабига ўқитувчилик вазифасига тайинланди. Босмачиларга қарши жангларда қатнашди. Зийрак ҳарбий ходим кўп йиллар миллий ҳарбий кадрлар тайёрлашдек муҳим ишда жонбозлик кўрсатди.

Шариф Аҳмадиев 1928 йилдан бошлаб партия ишига ўтди. У Бойсун район партия комитети ташкилий бўлимининг мудири, Бекобод район партия комитетининг иккинчи секретари, Қўнғирот, Хўжайли район партия комитетларининг биринчи секретари, Қорақалпоғистон коммунал хўжалиги халқ комиссари, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари вазифаларида ишлади.

1921 йилдан КПСС аъзоси, гражданлар уруши қатнашчиси, республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер Шариф ака Аҳмадиев, «Меҳнат байроғи», «Ҳурмат белгиси», «Қизил Юлдуз» орденлари ва яна беш медаль билан тақдирланган.

Унинг хаёлларини мактаб томон илгарилаётган жажжи қизларнинг шўх кулгуси бўлди, радиодан дикторнинг илғорлар ташаббуси ҳақидаги ахбороти янграрди, чор атрофда ҳаёт қайнарди.

Б. ПУЛАТОВ.

110 МИНГ ЛИМОН

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг Зайниддин Фаҳриддинов бошлиқ цитрусчилари бу йил лимондан мўл ҳосил олмоқдалар. Улар КПСС XXV съезди шарафига ярим гектарлик майдондан 100 минг дона лимон олишга аҳд қилган эдилар. Куни-кеча колхоз аъзолари савдо ташкилотларига 110 минг дона лимон етказиб бериб дастлабки мажбуриятларини шараф билан адо этдилар.

СССР—АҚШ БОКСЧИЛАРИ ХАЛҚАРО УЧРАШУВИДАН РЕПОРТАЖ

КАТТА РИНГДА КАТТА ҒАЛАБА

Бу кеча «Юбилей» спорт залини лиқ тўлдирган 6 мингдан зиёд мухлислар ажойиб боксчи Руфат Рисқиевни уч бор узоқ қарсаклар билан қутлашди. Ҳақиқатан ҳам жаҳон чемпиони, СССР халқлари V ва VI спартакиадалари ғолиби, мамлакатнинг бир неча бор чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Руфат Рисқиев матч қаҳрамони бўлди.

Учрашув бошланиши олдидан Америка Қўшма Штатлари делегация бошлиғи Уильям Макнамара боксчимизга «Олтин қўлқоп»ни топширди. Бу мукофотга жавобан Рисқиев учрашувни ниҳоятда кўтаринки руҳ, ҳужумкорлик вазиятида ўтказди. Боксчимиз биринчи раунддаёқ актив ҳужумга ўтиб, рақиби Майкл Спинксни нокдаунга учратди. Иккинчи раунд ҳам Руфатнинг тўла устунлигида ўтди. Ҳимояни пухта ўйлаб, аниқ зарбалар билан кетма-кет ҳужумга ўтган тошкентлик боксчи рақибини яна икки марта нокдаунга учратди. Рисқиев тўла устунлик билан ғолиб деб эълон қилинди.

Учрашувлар тугагач Америка Қўшма Штатлари спорт делегацияси Руфат Рисқиевга яна бир бор матчнинг энг яхши спортчиси сифатида махсус совринни топширди.

Шу вазндаги баҳсни шарҳлаб беришни халқаро тоифадаги судья, уч марта Европа чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери **Владимир ЕНГИБАРЯНДАН** илтимос қилдик.

— Руфат Рисқиевнинг Майкл Спинкс билан учрашуви совет боксчиларининг Америка Қўшма Штатлари спортчилари ўртасида Тошкентдаги бахснинг энг кульминацион матчи бўлди десам янглишмаган бўламан. Ўтган йили ватандошларимизнинг АҚШда ўтказган мусобақаларида қатнашиб судьялик қилган эдим. Биласизми сафарда биринчи учрашувда Рисқиевни таний олмаган эдим. Бу боксчи менинг назаримда ҳамиша ҳужумкор, ҳар қандай рақиби олдида эсанкирамай, фақат ғалаба иштиёқида рингга тушадиган боксчини эслатади. Жаҳон чемпионатида «тошкентлик қоплон» деб ном олгани ҳам бежиз эмас. Лекин Рисқиев кейинги учрашувларини бир мунча яхши ўтказди. Бугунги «жанг»и эса менда жуда катта таассурот қолдирди. Рингда Руфат нимага қодир бўлса ўшани намойиш этди.

СССР—АҚШ боксчилари ўртасидаги халқаро учрашув тўғрисидаги тафсилотни Рисқиев-Спинкс матчини шарҳлашдан бошлаганимиз бежиз эмас. Владимир Енгибарян сўзи билан айтганда бу вазндаги олишув Тошкент турниридаги энг қизиқарли баҳс бўлди. Энди вазн тартибида бошқа учрашувлар ҳақида:

Василий Плакушчий — Луис Кертис. Рақиблар биринчи раундни асосан разведкада ўтказишди. Бир-бирларининг заиф томонларини ахтариб кўришди. Иккинчи раунд тенг курашда ўтди. Сўнгги учинчи раундда эса совет боксчиси аниқ зарбалар бериб, ғолиб келди.

Виктор Литвинов — Ричард Ройзелл. Мамлакатнинг 1974 йилги чемпиони краснодарлик В. Литвинов биринчи раунддаёқ рақибини нокдаунга учратди. Иккинчи бўлим ҳам унинг устунлигида ўтди. Америкалик боксчи учинчи раундда бой берилган имкониятларни тиклаш, олишувда кескин бурилиш ясаш учун ҳаракат қилди. Лекин унинг барча уринишлари зое кетди. Ҳар уччала судья ҳам совет боксчисини ғолиб деб топди.

Феликс Пак — Бернард Тейлор. Москвада Европа чемпиони Виктор Рибаков устидан ғолиб келган ва ўз командасига иккинчи ғалабани келтирган Б. Тейлор боксчимиз учун ниҳоятда хавфли рақиб эди. Биринчи бўлим меҳмоннинг тўла устунлигида ўтди. Иккинчи раундда ҳам вазият у қадар ўзгармади. Лекин Ф. Пак учинчи раундда техник ва тактик маҳорат кўрсатганлиги учун судьяларнинг иккитаси совет боксчисини ғолиб деб топди.

Ринат Хайрутдинов — Дэйв Армстронг. Тошкентлик боксчи «жанг»ни актив ҳаракатлар билан бошлади. Унинг чаққон ҳаракати, аниқ зарбалари ғалабага бел боғлаганлигидан далолат бериб турарди. Лекин иккинчи раундда Ринатнинг омади келмади. У шикастланганлиги туфайли учрашув тўхтатилди ва Армстронг ғолиб деб ҳисобланди.

Олимшер Зокиров — Ричард Робертс. Бу Олимшер учун дастлабки йирик халқаро учрашув эди. Шунга қарамай ёш тошкентлик боксчи рингда ажойиб маҳорат кўрсатди. Лекин унинг рақиби Р. Робертс ҳам бўш келмади. Кескин «жанг»дан сўнг ахборотчи судья америкалик боксчининг ғолиб деб топилганлигини эълон қилди. Бу меҳмонларнинг Тошкент рингидаги иккинчи ва сўнгги ғалабаси эди.

Валерий Рачков — Милтон Сьюэрд. Баҳс деярли тенг ўтди. Лекин олмаоталик спорт мастери В. Рачковнинг зарбалари анча аниқ эди. Боксчимиз умумий ҳисобни 4:2 га етказди.

Владимир Юдин — Роджер Леонард. Ўзбекистонлик боксчи бутун учрашувда яққол устунлик намойиш қилди. Р. Леонард рақибининг аниқ зарбаларига мос ҳимоя усулини топа олмади.

Руфат Рисқиев — Майкл Спинкс учрашуви ҳақида эса репортажимиз бошида батафсил ҳикоя қилдик.

Петр Заев — Марвин Стинсон. Оғир вазнли боксчилар бир-бирига муносиб рақиб бўлишди. Стинсон жаҳон чемпионатининг финалчиси, 1975 йилги АҚШ чемпиони. Заев эса ўтган йили СССРнинг мутлақ чемпиони унвонини қўлга киритган, Тошкент бокс мухлисларига жуда яхши таниш. Бу қизиқарли учрашув совет спортчисининг ютуғи билан тугади.

СССР ва АҚШ терма командаларининг Тошкентдаги матчи аввалгиларидагидек совет боксчиларининг ажойиб ғалабаси билан тугади. Ҳисоб — 7:2. Кеча эса америкалик боксчилар Самарқанд шаҳрида терма командамиз билан сўнгги учрашувни ўтказдилар.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
А. АБДУЛПАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг спорт шарҳловчилари.

Суратларда: Р. Рисқиев энг яхши боксчига таъсис этилган соврин билан. Ўнгда П. Заев — М. Стинсон учрашувидан сўнг.

М. Миржалолов фотолари.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Турист

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯ БЮРОСИ

21 МАРТДАН 8 АПРЕЛГАЧА
«ТОШКЕНТ» МАХСУС ТУРИСТИК ПОЕЗДИДА
ЗАКАВКАЗЬЕ БЎЙЛАБ
«ТОШКЕНТ—ПЯТИГОРСК—ЕРЕВАН — ТБИЛИСИ — БАТУМИ—СУХУМИ—ГАГРА—ВОЛГОГРАД — ТОШКЕНТ» маршрути бўйича

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Путёвка баҳоси — 190 сўм.

Тошкент область ва шаҳар аҳолисини ҳамда меҳмонларни 6—8 март кунлари «ДИЛОРОМ» махсус туристик поездида САМАРҚАНД ва БУХОРО шаҳарларига уч кунлик саёҳатга таклиф қиламиз.

8 Март байрамида МОСКВА, МИНСК, ЛЕНИНГРАД, КИЕВ, ТБИЛИСИ, ОЛМАОТА шаҳарларига самолётда беш кунлик саёҳат ташкил қилинади.

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида СОВЕТ ИТТИФОҚИ БУЙЛАБ ўтказиладиган саёҳатларга заявкалар қабул қилинмоқда.

Бундан ташқари, МИНЕРАЛ СУВЛАРИ, БОЛТИҚ БУЙИ, МОСКВА ва УКРАИНАГА самолётда 15—20 кунлик саёҳатлар уюштирилган.

ПУТЕВКАЛАРНИ НАҚД ПУЛГА ВА ПУЛ УТКАЗИШ ЙУЛИ БИЛАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Парадлар аллеяси, 5-уй (Ленин кўчасидан кирилади). Телефонлар: 32-53-18; 32-53-18.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/II да **Комиссия**, 4/II да **Инқилоб тонги**, 5/II да **Уйланиш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/II да **Нурхон**, 4/II да **Ужарлар**, 5/II да **Сув келтирган азиз.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/II да **Ҳазон бўлган баҳор**, (17.30), 4/II да **Ойдин** (16.00), 5/II да **Номзодлар** (17.30).

КИНО

Тонгдан тонггача — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00), «НУКУС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.45).

Буни биз ўтмаганмиз — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.30).

Мария учун олмослар — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Фавқулодда ҳодиса — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Афоня — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02182. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64634. В. 2481.